

NYHETS BREV

LANDSTRØMSFORUM – ELEKTRIFISERING AV SKIPSFARTEN

Statusrapporter, nyhetsbrev og webinar

NEK har publisert seks statusrapporter 2018 - 2020. Disse ligger tilgjengelig for nedlasting på NEKs forumsider. Fra og med nå vil statusrapporter bli erstattet med et nyhetsbrev ettersom dette er mer beskrivende for innholdet.

Alle forumets medlemmer skal ha mottatt innkalling til et webinar 18. juni. Til tross for potensielt mange deltagere kjøres møtet som et vanlig web-møte, slik at det skal være mulig å komme med korte kommentarer og innspill.

Fergetilkoblinger

Forskjellige typer fergetilkoblinger er installert rundt om i landet uten at det har åpenbart seg hvilken løsning som er den beste. Fortsatt er det mange ferger som skal bestilles og landstrømsanlegg som skal bygges. Landstrømsforum ønsker å starte en prosess i samarbeid med nøkkelaktører for å kartlegge muligheter.

Status for IEC/IEEE 80005-3:202x

Det er stadig spørsmål til forumet om kravene til landstrømsinstallasjoner under 1 000 V. Det er tidligere informert om at den tilgjengelige spesifikasjonen IEC PAS 80005-3 ikke strekker til og trenger svært oppdatering. Det var planlagt et internasjonalt møte i Canada i

april 2020 der man skulle komme nærmere utgivelse, men dette ble avlyst pga. den pågående pandemien.

Neste møte til høsten skal etter planen holdes i Hong Kong og vi håper dette vil la seg gjennomføre. På grunn av vanskelige diskusjoner med utfordringer som språk, kultur, tidssoner og teknikk er det problematisk å gjennomføre slike møter på nett.

Veileder for nærskipfarten

NEK har også mottatt innspill der det uttrykkes bekymring om hvorvidt det gjøres tilfredstillende vurderinger for landstrømsinstallasjoner og utstyr ved nybygg av fartøy for nærskipfarten. Arbeidsgruppe 1 og 3 har vurdert innspillet og fått styringsgruppens godkjenning til å starte arbeidet med en veileder for designere og rederier. Dette kan bidra til så spare kostnader både for rederi og samfunn på et senere tidspunkt. Miljømessig vil det også få konsekvenser dersom ombygging av fartøy blir for kostbare og dermed skrinlegges.

Skip i opplag

Den pågående pandemien har ført til at en mengde skip som normalt går i trafikk langs kysten nå er i opplag. Det meldes om at flere av disse skipene ikke har mulighet til å ligge på landstrøm. Følgelig går hjelpemotorer og generatorer for fullt. Det er grunn til å ta denne situasjonen med i betraktning når det legges planer for landstrøm. Sist det lå mange fartøy i opplag var det på grunn av finanskrisen, slik at en må regne med at det i perioder vil være et større behov for landstrømsforsyninger.

Utslippsfrie fjorder på vent?

Stortinget har vedtatt at enkelte utsatte fjorder skal være utslippsfrie innen 2026. Sjøfartsdirektoratet har nylig anbefalt å utsette denne fristen til 2030, noe som skaper debatt. Flere i næringen har reagert på dette, mens Sjøfartsdirektoratet argumenterer med at teknologien ikke er moden og at trafikken derfor vil flytte seg til andre fjorder i stedet.

Kilde: Teknisk Ukeblad

Finansiering av landstrømsforum

Landstrømsforum har vært finansiert av NEK og Enova siden 2017. Avtalen som partene signerte den gang går ut i 2020, og i en periode har det vært usikkerhet knyttet til langsiktigheten. Det er derfor gledelig at NEK og Enova nå har signert en ny rammeavtale som løper fra 1. januar 2021. Rammen er på fire millioner kroner og omfatter standardiseringsaktiviteter knyttet til elektrifisering av transportsektoren. Dette representerer et utvidet virkeområde i forhold til eksisterende avtale som kun omfattet Landstrøm. NEK vil fortsette å prioritere Landstrøm, men vil også søke å iverksette andre tiltak innenfor elektrisk transport. Eksempelvis er NEK i ferd med å etablere et eltransportforum. Den nye avtalen med Enova løper frem til 2025.

Organisering av forumsarbeidet

Siden forrige statusrapport er det gjort endringer i organiseringen av arbeidet til forumet for effektiv drift og for å sikre at forumet jobber innenfor de rammer som er satt for arbeidet.

Hovedendringer:

- Forumet har fått et nytt mandat som nå er forankret i NEKs styre. Mandatet setter overordnede rammer for forumets virksomhet. Prosessen for utvikling og publisering av prinsippvedtak er forankret i det nye mandatet. Mandatet ligger for nedlasting på <https://www.nek.no/forum/landstrom>
- Det er utarbeidet en ny prosjektoversikt som viser hva arbeidsgruppene jobber med og i hvilke faser arbeidet er. Styringsgruppen har ansvaret med å godkjenne nye aktiviteter.
- Dokumentsporing er innført for enkelte dokumenter, eksempelvis for at det skal bli bedre dokumentasjon for prinsippvedtak og andre viktige prosesser.
- Styringsgruppen godkjenner nå nye prosjekter arbeidsgruppene jobber med.

Hvor trykker skoene?

Styringsgruppen har for øyeblikket prioritert jobbe med veileder for nærskipfarten og fergetilkoblinger. Det er imidlertid viktig at forumsmedlemmene tar kontakt med forumsleder og legger frem innspill til nye prioriteringer. Prosjektoversikten gir nå et godt utgangspunkt for alle medlemmer å vurdere om forumet har fanget opp alle relevante saker og at styringsgruppen har de mest aktuelle i kikkerten.

Rettelser i IEC/IEEE 80005-1 – Høyspent

Det har i lengre tid vært jobbet med en rettelse i IEC/IEEE 80005-1:2019 vedrørende faserotasjon. Sikkerhetssystemer skal uansett ivareta sikkerheten, men konsekvensen kan i enkelte tilfeller være at tilkobling ikke fungerer. Den internasjonale arbeidsgruppen IEC TC 18 JWG 28 er enige om rettelserne, men det gjenstår en formell prosess i IEC, ISO og IEEE før dette kan publiseres.

Mvh

Arild Røed

Forumsleder